

**Kulttuurijokilautta
Vuorovaikutusraportti**

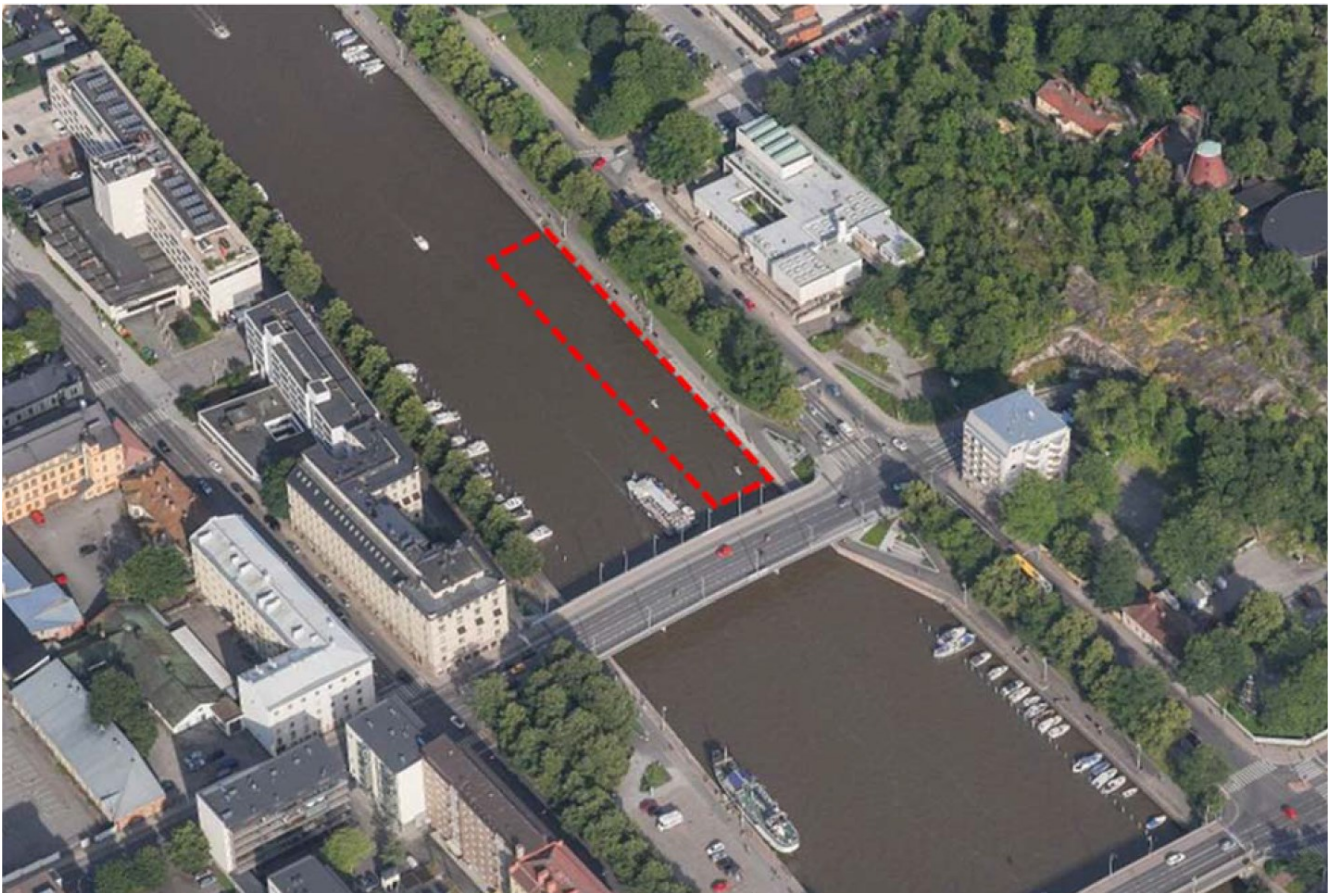
Diarinumero: 5222-2019
Asemakaavatunnus: 7/2019

Asemakaavanmuutos

18.3.2022

Kaupunginosa: III

Osoite: Itäinen Rantakatu

SISÄLLYSLUETTELO

1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.....	2
1.1 Yleistä jätetyistä mielipiteistä	2
1.2 Mielipiteet.....	2
1.3 Vastineet mielipiteisiin	7
2 Aloituskokous viranomaisille.....	11

1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

22.5.2019 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on postitettu osallisille ja asetettu nähtäville Kaupunkiympäristötoimialan asiakaspalvelupisteeseen ja kaupungin internet-sivulle 22.5.2019. Mielipiteitä toivottiin 1.7.2019 mennessä.

1.1 Yleistä jätetyistä mielipiteistä

Kaavanmuutoksen valmisteluun liittyen kaavoitukseen saapui määräaikaan mennessä yhteensä 8 mielipidekirjettä, joista neljä yksityishenkilöiltä ja yksi asunto-osakeyhtiöltä. Myöhemmin saatiin lisäksi 3 mielipidettä, sekä yksi aiemmin lähetettyä mielipidettä täydentävä mielipide.

Mielipiteen jättivät

- 4 kansalaisosallista
- As Oy Borenranta
- As Oy Auranranta
- Turku Energia Sähköverkot Oy
- Turun luonnonsuojeluyhdistys ry
- Turun kaupunki/ Kaupunkiympäristötoimiala/ ympäristönsuojelu
- Martinrantaseura ry
- Keskikaupunkiseura Tälpuajokke ry

Mielipiteissä nousi erityisesti esiin huoli lautan aiheuttamasta meluhäiriöstä, vaikutuksista liikenteeseen ja pysäköintiin sekä kulttuurimaisemaan ja kaupunkikuvaan. Useissa mielipiteissä nousi esiin myös kysymys lautan sijainnista, jota ei pidetty soveltuvana. Lisäksi kyseenalaistettiin lautan rannan aktivoimisen tarpeellisuutta. Mielipiteissä otettiin myös kantaa lautan tekniseen toteutukseen liittyviin kysymyksiin.

1.2 Mielipiteet

Mielipiteet on esitetty tässä tiivistettynä. Vastineet on esitetty jäljempänä aihepiireittäin yhdistettynä.

Kansalaisosalliset ja asunto-osakeyhtiöt

Osallinen 1

- Aurajoki ei tarvitse kulttuurijokilauttaa - se itse on kulttuuria, suomalainen perinnemaisema.
- Kiinteä kulttuurijokilautta ei kuulu Aurajoen maisemaan.
- Idea kylpylästä on erinomainen, mutta paikka on väärä. Lähistöllä Samppalinnan mäellä on jo maa-uimala, lisäksi joen alajuoksulle Linnaa vastapäätä on tulossa toinen maa-uimala.
- Riittääkö kävijöitä kaikkiin uimaloihin? Voisiko esimerkiksi Samppalinnan uimalaa kehittää kulttuurijokilauttaan suunnitelluilla toiminnoilla? Maa-uimalan alapuolella on vapaa ns. hämähäkitontti, johon voisi sijoittaa uimalan uusia toimintoja. Uusi osa voitaisiin liittää Samppalinnan maa-uimalaan 3-4 kerroksisella lasipintaisella lisäosalla, johon sijoitetaan kulttuurijokilauttaan ideoituja toimintoja.
- Kaupungin tulee sopimuksin varmistaa, ettei turkulaisten veronmaksajien rahoja käytetä hankkeeseen mahdollisen konkurssin edessä.

Osallinen 2

- Lautan paikka on väärä, joki tulee liian ahtaaksi. Aurajoessa on jo riittävästi toimintoja jokilaivojen muodossa.

Osallinen 3

- Kulttuurijokilautta on itsessään hyvä idea, mutta paikka ei ole sopiva, koska joki on liian kapea ja paikka muutenkin ahdas.
- Kapea pyörä- ja kävelytie on vilkkaasti liikennöity, myös katuosuus on ahdas ja kovalii-kenteinen.
- Pysäköintipaikoista on huutava pula.
- Ei saa unohtaa W Aaltosen museota.

Osallinen 4

- Ajatus jokilautasta on hyvä, mutta paikka on väärä. Joki kapenee liikaa. Aurajoki on tärkeä osa turkulaisuutta, muualta monistettu jokilautta on massakulttuuria.
- Lautta tuo veneilyyn turvallisuusriskejä. Lähistöllä sijaitseva Cafe Art vuokraa lainave-neitä. Miten kokematon veneilijä selviää kapenevassa joessa kun esim. Jakke-jokilautta tulee vastaan?
- Rakennelma on liian massiivinen, leveä ja korkea.
- Pysäköinti on ongelma, itärannalle olisi pitänyt tehdä pysäköintihalli kallioluolaan Tur-kuvision kehätie-suunnitelman mukaan. Itärannan nykyiset pysäköintipaikat vähenevät paikalle suunnitellun kevyen liikenteen reitin vuoksi.
- Miten kevyt liikenne ohjataan kulttuurijokilautan kohdalla?

As Oy Borenranta

As Oy Borenranta sijaitsee suoraan suunniteltua kulttuurijokilauttaa vastapäätä, joen län-sipuolella. Rakennuksessa ei ole koneellista ilmastointia, mistä syystä kesähelteellä tuulet-taminen tapahtuu avoimista ikkunoista. Asuntoihin tuuletettaessa kantautuva yöaikaan melu on erityisen häiritsevää.

- Kaavaan tulee määritellä selkeät melurajoitukset äänen voimakkuuden osalta.
- Kovaääniset tulee suunnata vain Samppalinnan/ WAMin suuntaan, missä ei ole häiriin-tyvää asutusta.
- Ulkoilmamusiikkia tulee rajoittaa siten että häiritsevä soitto klo 22 jälkeen on kielletty.
- Samojen rajoitusten tulee koskea myös tapahtumia.
- Kaavassa tulee huolehtia, ettei Läntinen Rantakatu muutu parkkipaikaksi, katu on osa Borenrannan pelastustietä.
- Luonnospiirustuksen perusteella tapahtuma-alue näyttää levittäytyvän rantaan, sulkien jo nykyisellään kapealla väylällä toimivan joenrannan kevyen liikenteen, myös ranta-puut näyttävät kaadetun?
- Ympäristön pysäköintipaikat ovat normaalitilanteessa riittävät, mutta tapahtumien ai-kaan riittämättömät. Kulttuurilautta tuo oman lisänsä tähän tarpeeseen. Pysäköinti, niin autojen kuin polkupyörien tulee ratkaista kulttuurirannan kokonaisuutena. Kulttuurijoki-lautalle tulee kuitenkin osoittaa omat polkupyörien pysäköintipaikat.
- Väkimäärän pakkaantuessa tapahtumapaikoille, myös roskaaminen ja puskapussit le-vittäytyvät lähitienvoile. Kaavassa tulee määritellä riittävästi pysyviä roskiksia ja yleisiä vapaasti käytettäviä wc-tiloja.
- Kulttuurijokilautan haittavaikutukset vähenevät, jos lautta sijoitetaan Marinan ja viras-totalon väliselle alueelle, Marinassa ei ole joelle avautuvia ikkunoita eikä virastotalossa

toimintaa iltaisin ja öisin. Myös Myllysellän liikenteen häiriö ja pölyhaitta olisi vähäisempi. Vallitseva läntinen tuuli tuo liikenteen nostattaman pölyn suoraan lautalle.

- Itsenäisyyden puisto on liian pieni konserttitalolle, se sopisi paremmin Martinsillan ja Itäisen Rantakadun kulmatontille täydentämään teatterin, WAMin ja Kulttuurijokilautan muodostamaa kokonaisuutta, sen sijaan Kulttuurijokilautan sijoitus Marinan ja virastotalon väliin säilyttäisi Itsenäisyydenpuiston vehreyden.
- Mikäli ”vihervalue” ei sovi suunnitelmiin, voisi itsenäisyyden aukiosta tehdä Teatterin, WAMin ja Kulttuurijokilautan yhdistävä tapahtumatori.
- Jokirannan kaavoitus ja rakentaminen tulisi hoitaa yhtenä kokonaisuutena, jokilautan kaavaa ei ole järkevä tehdä tästä irrallisena suunnitelmana.
- Mikä tekee uimalasta kulttuurijokilautan? Esittelytilaisuuden perusteella toiminta koostuisi uimalan lisäksi lähinnä ”ulkoilmakonserteista”, mikä ei oleellisesti poikkea jokilaitoista. Vaakahuone on hoitanut elävän musiikin tarjonnan sisätiloissa häiritsemättä ympäristöä melulla.

As Oy Auranranta

Aurajoki ympäristöineen nykyisellään on erittäin sopusuhtainen ja harvinainen kokonaisuus, joka tarjoaa asukkailleen ja vierailijoille historian havinaa ja nautintoja. Turun kaupungin tulee säilyttää rantojen kulttuurinen olemus.

Kulttuurijokilautan soveltuvuus Aurajoen rantaan

- Aurajoen rantojen suunnittelu tulisi hoitaa kokonaisvaltaisesti eikä irrallisten ”postimerkkikaavojen” kautta.
- Kaarna -hanke soveltuisi erityisen huonosti Aurajokirantaan. Se tulisi olemaan varsin massiivinen uimalautta, joka peittäisi Wäinö Aaltonen museon taakseen.
- Voi hyvin kysyä, mikä tekisi uimalasta kulttuurilautan. Hankkeen esittelytilaisuuden mukaan toiminta koostuisi uimalan lisäksi lähinnä ulkoilmakonserteista. Nykytilanteessa jokilautat jo tarjoavat kesän mittaan runsaasti moisia konserttielämyksiä, joiden meluhaitoista ja -riidoista olemme saaneet lukea monesti mediasta. Kaunista jokirantaa ollaan ahtaamassa täyteen kaikenlaista markkina- ja meteliviihdettä.
- Mikäli hanke etenee, tulee jo kaavoitusvaiheessa määritellä aukiolo- ja melurajat siten, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa ja häiriötä alueen asukkaille.

Liikenne ja turvallisuus

- Aurajoen vesiliikenne erilaisine veneineen on kesäaikaan erittäin vilkasta. Jokilautta kaventaisi huomattavasti käytettävissä oleva tilaa ja samalla vaarantaisi veneilijöiden turvallisuutta. As. Oy Auranrannan edessä on venepaikkoja ja ne tulisi säilyttää tulevassa kaavassa.
- Kulttuurijokilautan asiakkaiden autojen ja polkupyörien pysäköinti tulisi ratkaista suunnitteluvaiheessa. Vaarana on, että Läntisestä Rantakadusta tulisi laittoman pysäköinnin alue.

Yhdistykset ja viranomaiset

Turku Energia Sähköverkot Oy

- Asemakaavaan tulee merkitä tai ainakin selostuksessa tulee mainita Aurajoen pohjan alle suuntaporatut Turku Energia Sähköverkot Oy:n (TESV) suojaPUTKET ja niihin asennetut keskijännitekaapelit, jotka jäävät lautan alle.
- Kaikista pohjaan tehtävistä toimenpiteistä, kuten ruoppaamisesta ja rakentamistyön aikaisista rakennelmista, tulee toimittaa suunnitelmat hyvissä ajoin TESV:n hyväksyttäväksi.
(Myöhemmin tarkennettu: SuojaPUTKITUKSET / kaapelit sijaitsevat joen itäreunalla n. 9-10 metriä vedenpinnan alapuolella, ts. n. 6 metriä joen pohjan alapuolella. Joen länsireunalla kaapelit sijaitsevat n. 1 metriä pohjan alapuolella. Tällä alueella ei ruoppausta sallita.)

Turun luonnonsuojeluyhdistys ry

Melu

- Melun vaikutukset lähiasukkaiden hyvinvointiin ja museovierailijoiden taide-elämysten kokemiseen on arvioitava.
- Joki on maastosta johtuen ”laaksossa”. Melu kaikuu rakennuksista, melukuormitus on jo nyt korkea sillan ja rantakadun liikenteestä johtuen, musiikkimelu lisänä voi johtaa kohtuuttomaan kuormitukseen.

Roskaantuminen

- Kaavassa tulee selvittää mitkä toiminnot aiheuttavat roskaantumiseriskiä ja mikä vaikutus sillä on.

Uimavesien ja uima-allaskemikaalien käsittely

- Veden käsittelyn vaiheet ja uimaveden lisättävien kemikaalien säilytys ja käyttö tulee selvittää.
- Lautalta poisjohdettavien kemikaaleja sisältävien uimavesien jatkokäsittely jätevetenä tulee selvittää.

Valaistus

- Mahdollisuudet ympäristöystävällisiin valaistusratkaisuihin ja energiatehokkuuteen tulee selvittää.

Puusaunan hiukkaspäästöt

- Puusaunan savun terveysvaikutukset lautan asiakkaisiin ja lähistöllä liikkuviin rannan käyttäjiin tulee arvioida.

Puunsuoja-aineet

- Lautan pinnoilla käytettävien puunsuoja-aineiden tulee olla mahdollisimman ekologisia.

Muuta

- Luonnonsuojeluyhdistys pitää hyvänä ideana suunnitelmaa aurinkopaneelien ja maksaruohokaton sijoittamisesta kattopinnoille. Viherkaton perustamisessa tulisi ottaa huomioon myös mahdollisuus hyödyntää kotimaista ketokasvillisuutta ja/tai sammalta. Viherkattoja voidaan täydentää myös perhosbaareilla.
- Yhdistys on huolissaan rannan pääviheryhteyden säilymisestä ja lehtipuiden säilyttämisestä alueella. Lehtipuita ei saa poistaa esimerkiksi sen vuoksi että ne saattavat aiheuttaa uima-aitaiden roskaantumista.

Turun kaupunki/ Kaupunkiympäristötoimiala/ ympäristönsuojelu

- Alueelle kohdistuu liikenteen melua.
- Vesilain mukaisen luvan tarve tulee selvittää.
- Pohjasedimenttien puhtaus on varmistettava ennen mahdollista kaivamista tai ruop-
paamista edellyttävään toimenpiteeseen ryhtymistä.
- Suunnittelussa tulee varautua joenpinnan vaihteluun.

Martinrantaseura

Kulttuurijokilautta on lähtökohtaisesti hyvä idea. Voittajaehdotus Kaarnan tyyppisen lautan si-
joittaminen WAMin eteen ei kuitenkaan sovi kulttuurirannaksi hahmotellun Aurajoen osaan.

- Lautan korkeus 7 m merenpinnasta tulee joen vastarannalta katsottuna peittämään
osan WAMin museosta.
- Lautalle uimisen ja saunomisen lisäksi suunnitellut toiminnot – musiikki, esittävä taide,
yhteislaulu, festivaaliohjelmistot, ravintolatoiminnot jne. lisäävät entisestään melua ja
liikenteen ympäristösaasteita alueella, heikentäen lähistön asukkaiden elinympäristöä.
- Leveä jokilautta vaikeuttaisi kapeaa jokea kulkevien veneiden ja lauttojen kulkua lisä-
ten vaaratilanteita.
- Ranta-alueen kapea kevyen liikenteen väylä tukkeutuisi. Pysäköintiongelmia niin pol-
kupyörille kuin moottoriajoneuvoille olisivat mittavat.

Keskikaupunkiseura Tälpuajokke ry

- Pitää hyvänä, että uusia kohteita suunnitellaan Turun keskustaan ja pitää tärkeänä, et-
tä visio kulttuurin merkityksestä kaupungin vetovoimatekijänä otettaisiin huomioon joki-
rantojen kehittämisessä.
- Epäilee, onko jokilautan uimalalle kysyntää, ottaen huomioon viereinen Samppalinnan
uimala sekä joen alajuoksulle suunniteltu uimala.
- Esittää että kulttuurijokilautta toteutuessaan keskittyisi kulttuuritapahtumien tuottami-
seen vaikkapa siirrettävänä rakenteena, jättäen pois uimala- ja ravintolatoiminnan.
- Paikka WAM:in edessä ei ole parhain mahdollinen kulttuurirantaan
- Jokilautasta aiheutuu ehdotetussa paikassa monia käytännön ongelmia; lautta peittää
WAMin julkisivua, aiheuttaa meluhaittaa vastapäisiin asuintaloihin ja voi haitata vesilii-
kennettä.
- Jokilautan toiminta kasvattaa liikennettä, jolloin liikenne vaikeutuu Itäisellä Rantakadul-
la.
- Jokilautta lisää pysäköintipaikkojen tarvetta.
- Esteetön liikkuminen on taattava.
- Näkee kulttuurijokihankkeessa oikein sijoitettuna monia myönteisiä puolia, katsomo
sääsuojattuna tarjoaa uusia elämyksiä taidetapahtumille, uimala voisi olla myös talvella
käytössä jopa avantouintia mahdollistavana ja tyylikäs ravintola kohottaisi ravitsemus-
palvelua olutlaivoja paremmin.
- Sijoituspaikaksi voisi ajatella joen alajuoksua, jossa joki virtaa väljempänä tai vaikkapa
ylempänä Titanik -taidekeskuksen edustalla.

1.3 Vastineet mielipiteisiin

Edellä esitettyjen mielipiteiden vastineet on alla yhdistetty aihepiireittäin.

Lautan sijainti

Lautan sijainti on määritelty kaupunginhallituksen vuonna 2018 hyväksymässä *Aurajoen ja sen rantojen käytön yleisperiaatteet*. Sijoituksessa on otettu huomioon joen rannoille suunnitellut muut toiminnot ja näiden yhteisvaikutus. Lautan siirtäminen esimerkiksi Itsenäisyydenaukion eteen ei ole suotavaa, koska joki kapenee pohjoiseen siirryttäessä. Tälle paikalle on lisäksi suunniteltu vesiliikenteen pysäkki. Yleisperiaatteiden mukaan tulee toteutuksessa varmistaa, ettei lautta muodostu esteeksi muulle vesiliikenteelle.

Joen alajuoksulle suunniteltu sauna- ja ravintolarakennus ulkouima-altaineen ei ole lähtenyt toteutumaan, sen rakennuslupa on vanhentunut.

Lautan aiheuttama melu

Lautan toiminta ei saa aiheuttaa häiritsevää, lain ja kaupungin asettamien määräysten vastaista meluhaittaa lähistön asutukseen. Melutorjunnasta on säädetty meluntorjuntalaissa (993/1992) ja Turun kaupungin ympäristösuojelumääräyksissä. Kaavakarttaan ei siten ole tarpeen erikseen kirjata näitä määräyksiä.

Lautalla järjestettävä jatkuva toiminta ei saa ylittää Vnp 993/1992 mukaisia melutason ohjearvoja. Ympäristösuojelulain § 118 mukaan erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta on tehtävä meluilmoitus. Ilmoitus tulee tehdä myös tilapäisiin tapahtumiin liittyvästä äänenvahvistimen ja äänentoistolaitteiden erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta käytöstä ulkotiloissa yöaikaan klo 22.00-07.00.

Kaupungin ympäristösuojelumääräyksissä 21§ edellytetään, että *yleisötilaisuuksien ja muiden tilapäisten tapahtumien järjestäjän on huolehdittava, että äänentoistolaitteet on suunnattu ja säädetty siten, että niiden käyttö häiritsee naapurustoa mahdollisimman vähän. Liikkeiden ja ravintoloiden ulossuunnatut äänentoistolaitteet on säädettävä siten, ettei ääni ole häiritsevästi kuultavissa asuinhuoneistoissa ikkunoiden ollessa kiinni. Aukioloaikojen ulkopuolella äänentoistolaitteiden käyttö on kielletty.*

Lauttaan kohdistuva melu ja pöly

Toimija on tietoinen alueelle kohdistuvasta liikenteen melusta ja mahdollisesta pölyhaitasta. Nämä otetaan tarpeen mukaan huomioon lautan suunnittelussa.

Lautan tarve, riittääkö kävijämäärät?

Lautta tarjoaa ympärivuotisesti toimivia uimalapalveluja, jotka täydentävät nyt ainoastaan kesäaikana toimivan viereisen Samppalinnan ulkoilmauimalan palveluja. Samppalinnan uimala on kesäaikaan usein täynnä, mikä perustelee tarvetta myös toiselle Turun keskustaan sijoittuvalla uimalalla. Lähin luonnonvarainen uimaranta sijaitsee Ispoisissa vajaat viisi kilometriä kulttuurijokilautalle suunnitellusta paikasta etelään.

Lautta tulee kilpailutyössä esitetyn toimintasuunnitelman mukaan tarjoamaan uimalatoimintojen ohella monipuolisia kulttuuri- ja virkistyspalveluja, ja poikkeaa siten hankkeena merkittävästi perinteisen uimalan toiminnasta.

Uimalalauttaa on ideoitu osana vuonna 2017 valmistunutta keskustavisiota, jossa tavoitteina on esitetty mm. Aurajoen rantaviivojen aktivoiminen, urheilutoimintojen lisääminen sekä eri kulttuuritoimintoja yhdistävän kulttuurirannan toteuttaminen. Lautta sisältyy myös kaupunginhallituksen 2017 hyväksymään *Aurajoen ja sen rantojen käytön yleispe-*

riaatteet – suunnitelmaan, jonka tavoitteena on ohjeistaa Aurajokeen liittyvien toimintojen sijoittamista ja kehittämistä.

Lautan toiminnasta vastaa yksityinen kokenut yrittäjä, jonka vastuulle jää toiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen.

Lautan vaikutus jokiliikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen

Kaavan keskeinen lähtökohta on, ettei lautta saa muodostaa estettä Aurajoen vesiliikenteelle. Lautalle on kaavassa varattu 23 metrin levyinen alue, jonka ylittäviä rakenteita ei sallita. Vapaan vesiväylän ehdottomaksi minimileveydeksi määritelty 30 metriä toteutuu kaavassa, jättäen 14-16 metriä vapaata tilaa Aurajoen ja sen rantojen käytön yleisperiaatteissa vastarannalle esitettyjä vuokrattavia venepaikkoja varten. Aurajoen rannoille suunnitellut uudet hankkeet, joista kulttuurijokilautta on vain yksi, tulevat pienentämään joen vapaata vesitilaa ja siten jossain määrin yleisesti vaikuttamaan vesiliikenteeseen.

Lautta ankkuroidaan paikalleen siten, että sen liikkuminen joessa estyy, eikä lautta siten itsessään aiheuta vaaraa muulle vesiliikenteelle. Joessa tapahtuvan muun vesiliikenteen tulee myös huomioida turvallisuuskohdat. Asemakaavassa tullaan edellyttämään, että vesilain mukaisen luvan tarve selvitetään rakennusvaiheessa ja lupa tarvittaessa haetaan. Luvalla varmistetaan, ettei hanke aiheuta haittoja vesistölle ja sen käytölle.

Lautan vaikutus kevyen liikenteen sujuvuuteen Itäisellä Rantakadulla

Lautan henkilö- ja huoltoliikenne ei saa aiheuttaa vaaraa Itäisen Rantakadun ajoneuvo- tai kevyelle liikenteelle tai vaikeuttaa sen sujuvuutta.

Itäisen Rantakadun pyöräily-yhteyttä tullaan nyt meneillä olevan suunnittelun mukaisesti parantamaan siirtämällä pyörätie jokirannassa kulkevalta väylältä ajoradan reunaan. Jatkossa rantapenkalla, lautan sisäänkäynnin edustalla on ainoastaan jalankulkuliikennettä. Lautan liikenne risteää ajoradan reunassa sekä Myllysilän läheisyydessä yksisuuntaisen pyörätien kanssa. Lautan huoltoliikenne tapahtuu käyttäen kadun reunaan tehtyä huoltotasannetta ja sen viereen rakennettavaa huoltohissiä, jolloin ajoa alas rantapenkalle ei tapahdu.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Lautan jätehuoltoa varten on Itäisen Rantakadun ajoradan reunaan suunniteltu sijoitettavan syväkeräysastiat ja rantapenkan rinteeseen osittain upotettava jätekatos. Jäteautojen keräyspaikka sijoittuu ajoradan reunaan rakennettavalle huoltotasanteelle hyödyntäen sen viereen rakennettavaa huoltohissiä, jolloin liikennettä ei ohjata rantapenkalle. Lautan jätehygieniasta huolehditaan terveysviranomaisten ohjeiden mukaisesti. Lautan toiminta ei ole sen luonteista, että se aiheuttaisi erityistä roskaantumista.

Wc-tilat

Lautalle toteutetaan lautan kävijöitä palvelevat riittävät käymälätilat. Ranta-alueelle mahdollisesti toteutettavia yleisiä käymäläpalveluja ei ratkaista tämän asemakaavan yhteydessä.

Pysäköinti

Lautan asiakkaita varten toteutetaan polkupyörien pysäköintipaikkoja lautian läheisyyteen kaava-alueen ulkopuolelle. Alustavat sijoituspaikat ja tilavaraus on esitetty kaavatyön yhteydessä laaditussa luonnossuunnitelmassa. Pyöräpaikkojen tilavaraukset ja sijoitus täsmentyvät Itäisen Rantakadun katusuunnitelmassa.

Lautta sijoittuu 1.3.2021 voimaan tullessa rakennusjärjestyksessä määritellylle ydinkeskustan kävelyvyöhykkeelle, jolla ainoastaan asumiselle ja toimistotiloille on esitetty pysäköinnin minimivaatimuksia. Lautalle ei kaavassa ole osoitettu nimikoituja autopaikkoja. Lautta palvelee muiden keskustatoimintojen tapaan valtaosin jalkaisin ja polkupyörällä kulkevia, sekä julkisia liikennevälineitä käyttäviä asiakkaita. Lautan ja Wäinö Aaltosen museon väliin on Itäisen Rantakadun yleissuunnitelmassa merkitty seitsemän kadunvarsiautopaikkaa. Lisäksi on Itäiselle Rantakadulle merkitty pysäköintipaikat tilausbusseja ja takseja varten. Lautan lähiympäristössä on runsaasti kadunvarsipysäköintipaikkoja, joiden käyttöastetta pyritään parantamaan rajoittamalla pysäköintiä maksullisuudella tai aikarajoituksin. Keskusta-alueella ylipäätään suunnitellaan kokonaan poistettavaksi rajoittamattomat pysäköintipaikat, mikä tulee vähentämään ylimääräistä pitkäaikaispysäköintiä. Valtion virastotalon, Kaupunginteatterin ja konserttitalon kortteliin toteutettava pysäköintilaitos lisää osaltaan alueen pysäköintikapasiteettia.

Läntisellä Rantakadulla pysäköiminen ei nykyisellään ole sallittua eikä lautta tuo tähän muutosta. Pelastusteiden toimivuudesta huolehditaan tarpeellisin rajoittein.

Kulttuurirannan ja lähiympäristön pysäköinti on selvitettävä laajempaan kokonaisuutena, jossa huomioidaan mm. eri toimintojen tarpeet, vuoropysäköinti, muuttuvat pysäköinnin linjaukset sekä liikenteen ml. joukkoliikenteen tulevat muutokset. Huomioitavaa kuitenkin on, että kadunvarsipaikat tulevat jo päätettyjen hankkeiden edetessä vähenemään nykytilanteesta. Kulttuurijokilautan kaavatyössä tätä alueen pysäköintikokonaisuutta ei ole mahdollista ratkaista.

Lautan vaikutukset kulttuurimaisemaan ja kaupunkikuvaan

Lautta tulee huolella sovittaa Aurajoen maisemaan ja kaupunkikuvaan. Liikepaikan luovutuskilpailun avulla on haettu paikkaan sopivaa ja arkkitehtonisesti korkealaatuista ratkaisua. Kilpailuehdotusten arvioinnissa painotettiin erityisesti korkeatasoista arkkitehtuuria ja ympäristöönsä soveltuvuutta. Ratkaisua on edelleen kehitetty kaavatyön aikana ja vaikutuksia maisemaan on tarkasteltu kolmiulotteisen mallin avulla. Asemakaavaan on kirjattu kaupunkikuvaa ja rakentamisen laatua koskevia määräyksiä, joissa mm rajoitetaan lautan enimmäiskorkeutta ja määrätään pääasiallisista julkisivumateriaaleista.

Laadittavaan vuokrasopimukseen sisältyy toteutusvelvoite sekä sitoumus hyväksytyjen suunnitelmien noudattamisesta. Kun lautta toteutetaan kilpailuehdotuksen mukaisesti, pääosa lautasta on avointa ulkotilaa, joka korkeutensa puolesta jää rantapenkan alapuolelle, eikä siten peitä näkymiä muualle kuin vesialueelle. Lautan korkeammat osat tulevat jossain määrin peittämään näkymiä joen toiselta puolelta Wäinö Aaltosen museon suuntaan, sekä joen suuntaan. Museon julkisivua joen suunnalta peittää jo nykyisellään kesäaikana rannan puurivi.

Lautta tuo Aurajoen kulttuurimaisemaan uudentyyppisen toiminnan, joka poikkeaa joenrannan nykyisistä ja historiallisista toiminnoista ja rakenteista. Samppalinnan mäen ja urheilupuiston vieressä joen rannassa toiminta kytkeytyy ympäristön virkistyspalveluihin ja tuo niihin uuden kulttuurikerrostuman. Lautta on kooltaan jokilaivoja suurempi mutta kytkeytyy maisemassa tylogisesti enemmänkin joenrannan laituri-, telakka- ja proomurakennelmiin.

Sähkökaapelien huomioon ottaminen

Kaavamääräyksiin kirjataan velvoite hakea lupaa Turku Energia Oy:ltä ruoppauksista ja pohjaan ulottuvista rakentamistöistä.

Ympäristövaikutukset

Lautan ylläpidon tulee tapahtua ympäristölainsäädännön mukaisesti siten, ettei toiminnasta aiheudu haittaa vesistöön tai ympäristöön. Uima-altaiden vedet johdetaan viemäriverkostoon. Veden puhdistukseen käytettävien kemikaalien säilytyksestä ja veden käsittelystä huolehditaan säännösten mukaisesti.

Ulkopinnoilla käytettävien puunsuoja-aineiden tulee olla tarkoitukseensa hyväksytyjä. Ympäristölainsäädäntö määrää käytettävistä aineista, eikä niitä siten kirjata asemakaavaan.

Suunnittelun lautan välittömässä läheisyydessä kulkevat vilkkaasti liikennöidyt kadut: Itäinen Rantakatu ja Myllyahde – Myllysilta - Koulukatu. Liikenteen päästöt aiheuttavat tässä tapauksessa lähistöllä liikkuville rannan käyttäjille suuremmat terveysvaikutukset kuin lyhykestoinen saunan lämmitys puulla. Lisäksi lautan välittömässä läheisyydessä ei ole asuinrakennuksia. Toki täytyy kiinnittää huomiota puun oikeaoppiseen polttotapaan ja huolehtia siitä, että poltettava puu on kuivaa. Hiukkaspäästöihin vaikuttaa myös puun laatu, kiukaan huolto ja mahdolliset siinä käytettävät suodattimet. Ympäristönsuojeluviranomainen voi puuttua asiaan kaupungin ympäristönsuojelumääräysten perusteella.

Energiatehokas ja ympäristöystävällinen valaistus on ratkaisuna suositeltava ja yrittäjän näkökulmasta yleensä myös edullinen. Asemakaavassa ei voida edellyttää ympäristönäkökulmasta erityisiä valaistusratkaisuja. Valaistuksen vaikutuksesta kaupunkikuvaan ja naapurustoon on säädelty rakennusjärjestyksen 29§:ssä seuraavasti; *valaistusjärjestelyissä valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovittava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisimen tulee soveltua kunkin alueen kaupunkikuvaan.*

Kaavatyön yhteydessä tarkennetussa viitesuunnitelmassa on lautalle esitetty maksaruohokatto. Asemakaavaan on suosituksena kirjattu lautan rakennusosien kattamista viherkatoilla.

Joenpohjan ruoppausluvan yhteydessä arvioidaan tarve mm. pohjasedimenttien tutkimukselle.

Kaavamääräyksiin kirjataan vesilain mukaisen luvan tarpeen selvittäminen.

Rannan lehtipuurivin säilyminen

Rannan lehtipuurivi sijoittuu katualueelle kaava-alueen ulkopuolelle. Nyt laadittavan Itäisen Rantakadun yleissuunnitelman yhtenä tärkeänä lähtökohtana on puurivin säilyttäminen. Lautan huoltotasanteen ja siihen liittyvän hissien ja jätekatoksen toteuttaminen johtaa nyt laaditun viitesuunnitelman mukaan mahdollisesti yhden puun kaatamiseen. Puu voidaan korvata uudella puulla. Lautan muusta toiminnasta ja puhtaanapidosta johtuen ei puuta sallita kaadettavaksi.

Tekninen toteutus

Suunnittelussa varaudutaan joenpinnan vaihteluun, mm. lautan kiinnityksen osalta sekä lautauksen kulkuramppien ratkaisuihin.

Kaavatyön yhteydessä on selvitetty lautauksen kiinnitykseen ja pelastusliikenteeseen liittyen rantapenkan kestävyyttä sekä joen ruoppausstarvetta. Selvityksen perusteella kulttuurijokilautauksen rakentamisen teknisinä edellytyksinä pidetään joen pohjan ruoppausta, ranta-

muurin puutukipaaluksen uusimista, muuriin sijoitettavien lautan kiinnityspisteiden poraamalla sekä ankkurointipisteiden (paaluksineen ja kuormansiirtorakenteineen) sijoittamista viherkaistaleelle. Käytännössä edellä mainittujen rakenteiden sijoittaminen osoitetulle kulttuurijokilautan alueelle vaatii koko rantaväylän purkamisen ja uudelleen rakentamisen.

Lautan kustannukset

Alue vuokrataan kilpailun voittajille vuoden kuluessa asemakaavan voimaantulosta. Laadittavaan vuokrasopimukseen sisältyy toteutusvelvoite sekä sitoumus hyväksytyjen suunnitelmien noudattamisesta. Luovutuksessa noudatetaan Turun kaupungin hyväksymiä maanvuokrasopimusehtoja täydennettynä aluekohtaisilla ehdoilla. Kaupunki rakentaa kustannuksellaan määräämään aikana alueelle mahdolliset hulevesien hallintajärjestelmät, kadut katupiirustusten mukaisesti, yleiset sähkö-, tele-, vesi- ja viemärijohtot sekä katuvalaistuksen.

Kaupunginvaltuuston hyväksymään vuosien 2022-2025 taloussuunnitelmaan on sisällytetty rantamuurin korjaamiskustannukset. Alueelle tuleva toimija vastaa lautan rahoittamisesta mukaan lukien ruoppaus. Kaupunki vastaa rantapenkan vahvistamisen kustannuksista.

2 Aloituskokous viranomaisille

Kaavatyön aloituskokous pidettiin 30.9.2019. Kokouksessa olivat läsnä kaupunkiympäristön palvelukokonaisuudesta kaavoitus, tonttipalvelut, ympäristönsuojelu ja Waterfront-hankkeen edustaja, sekä lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueiden käyttö ja kulttuuriympäristöt, Turku Energia Sähköverkot Oy, aluepelastuslaitos ja Turun Satama Oy. Liikennesuunnittelu, rakennusvalvonta, rakennuttaminen, konsernihallinnon kaupunkikehitysryhmä, vapaa-aikatoimiala sekä Turun Vesihuolto Oy olivat estyneitä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen edustajat totesivat, että hankkeen vaikutuksia maisemaan ja kaupunkikuvaan tulee tarkemmin tarkastella ja kaavamääräyksiin tulee varmistaa hankkeen kaupunkikuvan kannalta oleellisten tekijöiden toteutuminen ja säilyminen, ottaen huomioon hankkeen pysyvä luonne sekä toiminnan ja toimijoiden mahdollinen vaihtuminen. Lisäksi tulee ottaa huomioon rannalla kulkeva yleiskaavan pääviheryhteys ja kävelytien riittävä leveys. Hankkeella ei miltään osiin saa sulkea joen valtaväylää. Vesilain mukaiset edellytykset tulee arvioida tarkempien suunnitelmien pohjalta, ennen rakennushankkeeseen ryhtymistä, kaava ei velvoita luvan myöntämiseen. Vaikutusarviossa otetaan huomioon lautan siirrettävyys.

Turku Energia Sähköverkot Oy muistutti kaava-alueella joen alla n. 6 metrin syvyydessä kulkevista keskijännitekaapeleista, jotka tulee merkitä kaavaan ja ottaa huomioon rakennettaessa.

Aluepelastuslaitoksen edustaja totesi, että rantapenkan kestävyys pelastusajoneuvoa varten sekä lautan vakaus sammutustilanteessa tulee varmistaa. Mikäli kerrosala ylittää 1500 kem² seuraa väestönsuojan rakentamisvelvoite.

Turun Satama Oy:n edustaja totesi, ettei hankkeella ei ole Turun satamaan liittyviä vaikutuksia ja että vesiliikenteen sujuvuus joella tulee turvata.

Kaavoituksen maisema-arkkitehti totesi toiminnan rikastuttavan jokirannan elämää. Lautta hahmottuu maisemassa sekä lauttana että rakennuksena mikä vaikeuttaa maisemavaikutusten arvioimista. Korkean osan sijainti olisi syytä määritellä tarkasti kaavassa. Maisemavaikutuksia tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon mm. jokinäkymät ja näkymät kirkon suuntaan. Hankkeeseen liittyvää infraa toteutettaessa tulee turvata rantapenkan jalankulkureitin säilyminen riittävän leveänä sekä joenrannan puiden säilyminen.

Kaupungin ympäristönsuojelun edustaja totesi, että lautan suunnittelussa tulee ottaa huomioon Myllysellalta kantautuva liikennemelu ja esitti varmistettavaksi, tarvitseeko hanke ympäristöluvan vai meluilmoitukset. Vesilain mukainen tarve voidaan arvioida myöhemmässä vaiheessa tarkempien suunnitelmien pohjalta. Joen pohjassa on mahdollisesti epäpuhtauksia, jotka tulee rakentamisen yhteydessä ottaa huomioon. Jätevedet tulee johtaa viemäriverkkoon

Waterfront -hankkeen edustaja totesi, että hanke on linjassa Waterfront -hankkeen tavoitteiden kanssa

Kaavoituspäällikkö kertoi, että Itäisen Rantakadun kevyen liikenteen alustavan suunnitelman mukaan on polkupyöräliikenne tarkoitus siirtää rannasta ajoradan reunaan ja esitti varmistettavaksi, onko Myllysellan liikennemelun mittaaminen kaavatyön osana tarpeellista. Kaavatyössä tulee lisäksi varmistaa, että lautalla säilyy riittävästi kilpailutyössä esitettyä kaikille avointa ulkotilaa ja sisätiloja sisältävän korkeamman osan laajuutta tulee riittävässä määrin rajoittaa

Lisäksi todettiin, että kaavatyön yhteydessä voidaan tutkia lautan tarkempaa sijoituspaikkaa, huolto- ja saattoliikenteen toimivuus varmistetaan, järjestetään polkupyörien pysäköinti ja selvitetään vuodenaikojen vaikutus.